

Bátori Anna: Szólam

„A tény a legmakacsabb dolog a világon.”
(Bulgakov: *A Mester és Margarita*)

Várni egy jelre,
Egy beágyazott reményben
El-eltévedni
Akarni a régit-istent-újat,
Tiszta párnahuzatot
Valós forradalmat
Majd meghunyászkodni
Egy tiszta lebegésben,
Imákat dalolni búcsúzásakor
Föld-víz-levegő
Pára- hármában.

Vallom, hogy benzin folyik az égből
Tükör-hegyekben látom
Arcom tárgyias ragozását és a
Fohászt az első anyaghoz:
Hogy mi célja lehetett a sorsnak.

...mert ím, az Ember, akit a nép maga
tömegnek nevez.
Állítmány nélküli, balga nemzet,
Hímzett grafikonok, egy listás magyar,
Koporsóba ágyazott eszme-szerencse.
Taposás és állatok. Szózat és Himnusz.
Vonalkódok és számok hada a tüdőkből,
Tükörnyi felirat, melybe senki sem néz.
A meghatározó jelleg, minden kincs Egy kezében:
Az utolsó vágás joga.

Barta Tamás: Belédhalt

Belédhalt minden rejtelem
Minden, mi bölcs, vitézi volt
Töprengőn bennem meghajolt
Igenlő, gyönyörű sejtelem

Vezetted szívem nyílhegyét
Fekete szép kiáltásokban
Gyorsuló inadban ott van
Mi szétpattanva tűzben élt

Kérgekben megkapaszkodott
Találni benned új hazát
Vérével írja át havát
Felborít biztos csónakot

Csuklómat egykor megragadtad
Ugráshoz adtál szárnyakat
Kavargó meglepő szavad
Űzte, mit bennem élni hagytak

Orbán Krisztina: Örökkévalóság – ezt akartad?

Kinyitotta az ajtót, és a túloldalán valami sokkal rosszabbat talált, mint amire számított. Egy üres szobát.

Egész élete arról szólt, hogy a Próbára felkészítsék. Már a mesék is erről szóltak, azok a látszólag teljesen ártalmatlan mesék, amiket kicsi korában olvastak fel neki. Példát állítottak, bemutatták elődeit, a követendő mintát, fikcióként beállítva őket. Ez alattomos manipuláció volt. Így magától alakult ki benne a vágy, a hősök történeteinek felbuzdulva, hogy ő is olyan bátor, vakmerő, lovagias, agyafúrt és okos legyen, és végül győzelmet arasson. Elnyerje méltó jutalmát, a megbecsülést.

Máig emlékszik az estére, amikor elhatározását, afféle gyerekes lelkesedéssel a jövőt illetően, álmát bejelentette szüleinek. A kis kunyhó szobáját, melyben az estéiket töltötték, ami egyszerre volt konyha, nappali és ebédlő, a kandallóban pattogó tűz fénye világította be. A testvérei lelkesedtek. A szülei – csak egy pillanatra ugyan, olyan kicsi volt, hogy ez fel se tűnt neki – jelentőségteljesen összenéztek.

Ezután elkülönítették bátyjaitól. Speciális nevelésre van szükség, mondták. Tesztelték értékrendjét. Edzéseken vett részt, terepgyakorlatokon, egyre bonyolultabb rejtvényeket kellett megoldania. Furcsa alakok jöttek hozzájuk vendégségbe. Alacsony, szakállas emberek. Gyönyörű hölgyek, akiknek a szeme végtelen szomorúságról árulkodott. Öreg, bibircsókos orrú asszonyok.

De ő megfelelt, mindig megfelelt.

Ők sem így tervezték, mondták a szülei. Azonban, ha így alakult, nem hozhat szégyent a fejükre. Küldetése van, ezt hallotta mindig, ha elfáradt, elcsüggedt. Ezzel tartották sakkban. Valamivel, amiről nem is tehetett. Nem tehetett róla senki, és mégis mindenki hibás volt ezen a világon. A testvérei viselkedése is megváltozott. Eleinte pusztán irigységnek vélte, amiért ő a legtehetségesebb közülük. De kerülték a társaságát, és sokszor jelentéktelen apróságok miatt veszekedtek vele, és ő érezte, hogy valami sokkal nagyobb sérelem húzódik meg a háttérben, amiről senki sem beszél.

Valójában semmilyen magyarázattal nem szolgálhat, miért nem gondolt bele a helyzetükbe. Azok a mesék bátyakról is szóltak. Csak őt túlságosan lefoglalta a Küldetése ennek észrevételéhez.

Aztán eljött a nap, amikor idősebbik bátyja útra kelt.

– Nem sikerült – mondta, amikor visszatért. Hangjában a keserű beletörődésen kívül volt valami más is, elégedettség, szinte öröm. Ezt sehogy sem értette. Nem hagytak neki időt gondolkodni tanárai, nevelői. Amikor fiatalabb bátyjával ugyanez történt, még jobban furcsállta a dolgot. Ekkor azonban apja bejelentette, befejezte a képzést. Készen áll a Próbára, holnap útnak kell indulnia, hogy teljesíthesse küldetését.

Miután a szülei lefeküdtek, a bátyjai és ő még a konyhában maradtak és bort iszogattak.

– A tied milyen volt? – kérdezte a fiatalabb az idősebb bátyjától.

– Öreg. Ráncos, remegő kezű, egy rakás szerencsétlenség. Nem segítettem neki. A tied? – egyértelmű volt, hogy neki szól a színjáték. Egymás felé néztek, szinte háttal neki, de közben kíváncsi, gúnyos oldalpillantásokat vetettek rá.

– Gyönyörű. Kecses, a haja hosszú, aranyszőke. Meglestem fürdés közben.

– Hát, öcskös – veregette vállon az idősebb –, remélem, hogy valami igazán nehezet kapsz. Megérdemled. – Kiitta a poharát, és a lépcső felé indult.

– Nehogy megalázóan könnyű legyen, úgyis megoldasz te bármit – gúnyolódott másik bátyja, majd elfordította róla a tekintetét, és követte testvérét.

Egész éjszaka csak ült az asztalnál. Nem bírt volna aludni. Ekkor tudatosodott benne, hogy ő megpecsételte a bátyjai sorsát, pusztán azzal, hogy megszületett. Ez volt törleszthetetlen bűne, amiért utálták. Miatta áldozták fel őket.

Kelőben volt a nap, amikor valami merőben új jutott az eszébe. Nem tartotta ő sakkban a testvéreit, nem is kellett. Saját kalitkájukba voltak zárva. Ha akarták, sem tudták volna teljesíteni a próbát, nem feszíthették szét a rácsokat, amik a határaikat kijelölték. Képtelenek voltak rá.

A feladat teljes lélekjelenlétet kívánt tőle, ezért erővel kiűzte ezeket a gondolatokat a fejéből. Ezt is megtanították neki, de most nem tudta eldönteni, emiatt örülnie kellene-e, vagy átkozódnia. Meghalotta az első kakaskukorékolást. Késésben volt. Mindig is úgy tervezte, hogy búcsú nélkül távozik, és ezt most majdnem elrontotta. Pedig a tegnap este történtek csak elhatározottabbá tették ezt illetően. Mindenkinek könnyebb így. Valószínűleg örülnek, hogy elhagyja a házat, hiszen mindannyiuknak ellopta az életét azzal, hogy az ő

sikerére tették fel. Hát még akkor mi lenne, ha nem sikerülne, de ez sosem jutott eszébe, egy pillanatra sem. Most sem.

Vállára csapta a batyuját, becsukta maga mögött a szülői ház kapuját. És elindult a világba.

Kalandos útja alatt átélte mindazt, amiről eddig csak álmodott. Aztán mindig továbbállt, mielőtt túlzottan belebonyolódott volna az eseményekbe. Még csak nem is fájt ez. Hajtotta a vágy, és ment... Mert nem engedhetett a csábításnak: az öröm múltékony dolog, ő azonban az örökkévalóságnak akarta hátrahagyni a nevét. A kísértés csak hátráltatja célja elérésében. Ment hát mindig tovább és tovább.

De most itt volt. Egy gyönyörű faajtó előtt állt, ami az elé állított örökből ítélve csakis a neki kiszabott Próba lehetett.

Kinyitotta az ajtót, és valami sokkal rosszabbat talált a túlodalán, mint amire számított. Neki, aki felkészült arra, hogy egy hétfejű sárkány mind a hét fejét levágja; megnevettesse a szomorú királykisasszonyt; segítségére siessen a törpének, akinek beszorult a szakállá; tündérek értelmetlen kívánságait teljesítse; megöljön egy óriást; elnyerje a világszép királykisasszony kezét azzal, hogy túljár az eszén; megmentsen egy országot a rettenetes átoktól, ami sújtja; felépítsen egy végtelen hidat, vagy egy kacsalábon forgó palotát – nos, neki nem szabadott volna olyat találnia, amitől megijed.

És akkor itt állt a szobának az ajtajában: nem volt túl nagy és nem is túl kicsi, falai tökéletesen fehérek voltak és tökéletesen simák. Nem volt a falon egyetlen ablak sem, mégis nappali világosság uralkodott odabenn. És csend volt. Ez volt a legrosszabb. Úgy érezte, nem kap levegőt, a szoba az ürességével ránehezedett, fölé tornyosult, már gondolkodni sem tudott, valami szorította a torkát, és megmagyarázhatatlan, mélyről jövő félelem vett rajta erőt, mely sokkal inkább volt állapot, mint érzés. Félig még az erdőben állt, mégsem hallott egy árva neszt sem, a szemei körbe-körbe jártak a teljesen ugyanolyan, sivár falakon; de a tekintete nem kapaszkodhatott semmibe, a szoba üres volt, és ez az üresség kifelé igyekezett, hogy ledöntse őt a lábáról.

De nem azért képezték ki, hogy ilyen könnyen feladja. Főleg akkor nem, ha már idáig eljutott. Nagy levegőt vett, aztán még egyet, és határozottan belépett. A szemében eszelős fény táncolt, amikor még egyszer, utoljára az erdőre nézett, aztán becsukta az ajtót.

Beljebb lépett, nagyon hamar elért a szoba másik felébe, ekkor hátrafordult. Fehér falak néztek vele szembe – az ajtó eltűnt. Nem

volt más, csak ez a tökéletes kocka, és ő a belsejében. Törökülésben ült, lehunyta a szemét, amikor már nem bírta látni a falakat, de olyan volt, mintha a csend zúgna a fülében. Ettől idegesen felpattant, járkálni kezdett a falak mentén, olyan szorosan, hogy a vállával súrolta őket. Egy lépés, két lépés, három, négy, sarok, egy, kettő, három, négy, sarok, egy kettő, három, négy, sarok, egy, kettő, három...

Kezdett elszédülni, már nem tudta megállapítani, melyik a szoba padlója, melyik a plafon, vagy akár melyik az oldalfalak... Időérzéke cserben hagyta, és a józansága is. A gondolatok szilánkok voltak csupán, melyek elméjét ostromolták, de nem tudtak megszületni, árnyak, melyek nem váltak kézzelfoghatóvá. Egyszer felfedezte, hogy nincs árnyéka, aztán újra, és újra...

A teste csupa folt volt, annyiszor futott már neki a falaknak, a padlóra vetette magát, hátha elájul a fájdalomtól, mert nem tudott aludni, de már nem érzett semmit, nem tudott semmit sem biztosan, nem emlékezett milyen a világ, vagy milyen volt ő valaha. Egy rögeszme cikázott az elméjében: meg kell csinálnia, ez a küldetése, és olyan nincs, hogy ne tudja teljesíteni... Bármit meg tud tenni... De már nem emlékezett, miben is áll ez a küldetés, miben áll ez a bármi, és idővel abban is kételkedett, élt-e valaha a szobán kívül...

A mesebeli legkisebb fiú, aki egész életében erre készült, elbukott a Próbán, és ezzel örökre bezárta magát a lelkébe.